Region Stockholm
2019-06-11
Arbetsmiljö och förtroendevaldas ansvar

Sophie Thörne, arbetsrättschef SKL

Gunnar Sundqvist, arbetsmiljöexpert SKL

Lina Cronebäck, arbetsrättsjurist SKL

Regionens olika roller

– Myndighet, ”det allmänna”, se Regeringsformen
– Kommunallagens gränser
– Myndighetsutövning mot enskild
– Huvudman/ansvarig för verksamheter enligt lag (HSL…)
– Arbetsgivare – part i anställningsavtal, kollektivavtalspart
– Beställare/upphandlare av varor och tjänster
– Fastighetsägare osv.

Vem företräder Regionen?

Fullmäktige

Delegationsordning

– Regionstyrelsen

– Styrelse/nämnd för förvaltningar

– Linjeorganisation i förvaltningen

Uppsiktsplikt

– Bolagens verksamhet

Tillsyn

Egenkontroll

Kvalitets- och ledningssystem enligt lag

Uppföljningsansvar

Revision

Fackliga synpunkter/krav

Visselblåsare

Myndighetskontroll/tillsyn

Vem är arbetsgivare

Verksamhetens styrning, ledning och kontroll, arbetsledning

– Part i anställningsavtal

– Part i kollektivavtal

– Ansvarig för arbetsmiljön

Regionen (alla förvaltningar)

Bolag (varje bolag egen juridisk person)

Svenska modellen

- Hög organisationsgrad arbetsgivare
- Hög organisationsgrad fackföreningar
- Parternas ansvar för lönebildningen- kollektivavtalens betydelse
- Parternas samarbeten och utvecklingsarbete
- Fackliga företrädares roll på arbetsplatsen
- Parternas gemensamma arbete med arbetsmiljöfrågor
- Skyddsombud= fackliga företrädare

Vem ansvarar för arbetsmiljön-krav på uppföljning

- Arbetsgivaren ansvarar
- Uppföljning årligen
- Chefernas förutsättningar

- Arbetsmiljöverket

- Skyddsombudens roll

Förebygg ohälsosam arbetsbelastning

Gäller även chefer

Bilden av regionen som arbetsgivare?

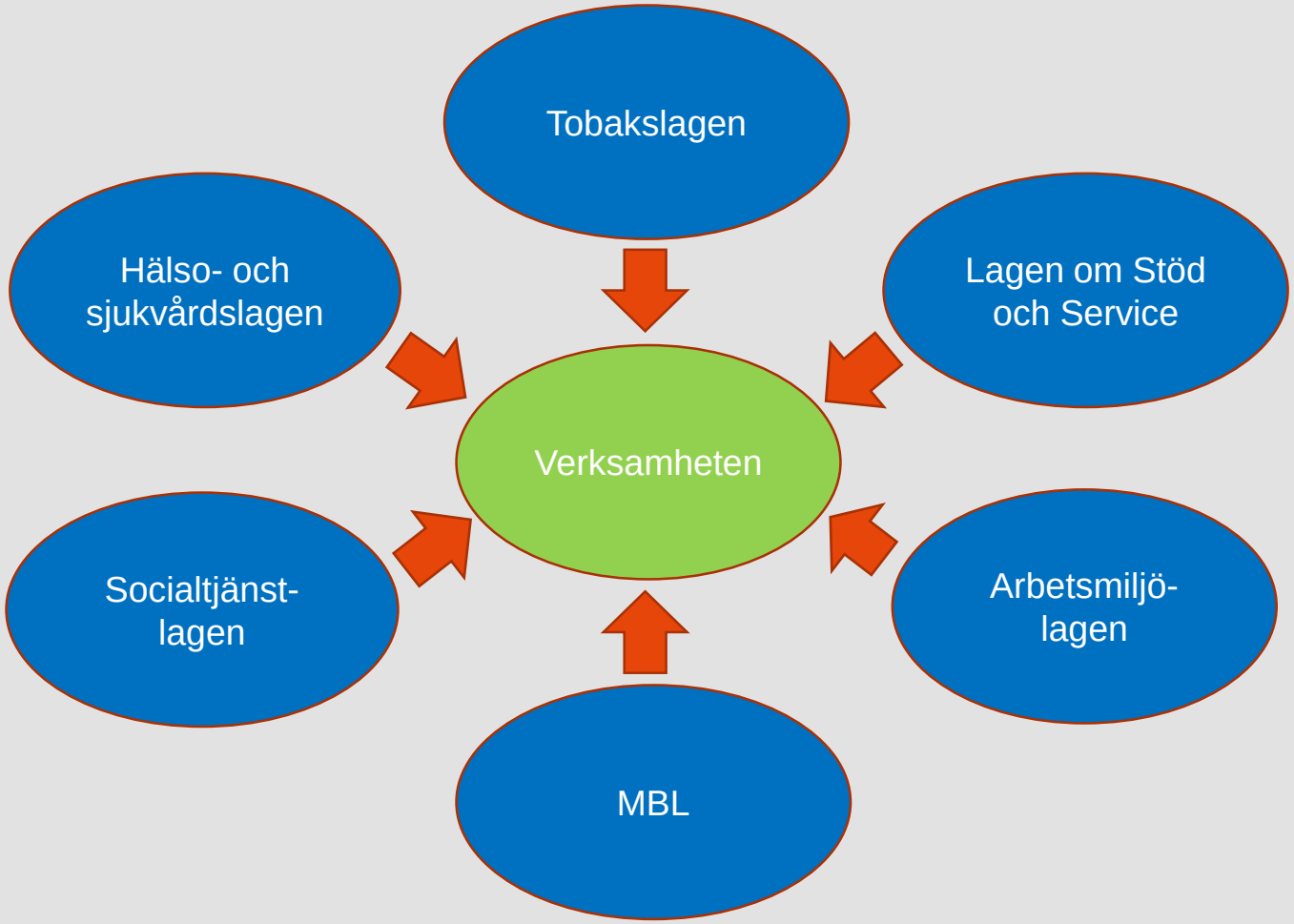

Arbetsmiljöregler

Källa: Arbetsmiljöverket

Konkurrerande lagar

Roller i arbetsmiljöarbetet

– **Arbetsgivaren** har huvudansvaret

– **Arbetstagarna** följer föreskrifter, rutiner, använder skyddsutrustning och kommer med synpunkter på hur arbetsmiljöarbetet bedrivs

– **Skyddsombudet** är med vid planering och genomförande

– **Företagshälsovården** är en expertresurs

– **Arbetsmiljöverket** är tillsynsmyndighet

Skyddsombudens hänvändelserätt

- AML § 6.6a framställan från skyddsombud
- AML § 6.7 skyddsombudsstopp

Metod SAM

– Undersök
– Bedöm risker - skriftligt
– Åtgärda risker
– Skriv en handlingsplan
– Kontrollera effekt av åtgärder

Källa: Arbetsmiljöverket

Fördelning av arbetsmiljöuppgifter och kunskaper. 6 § SAM

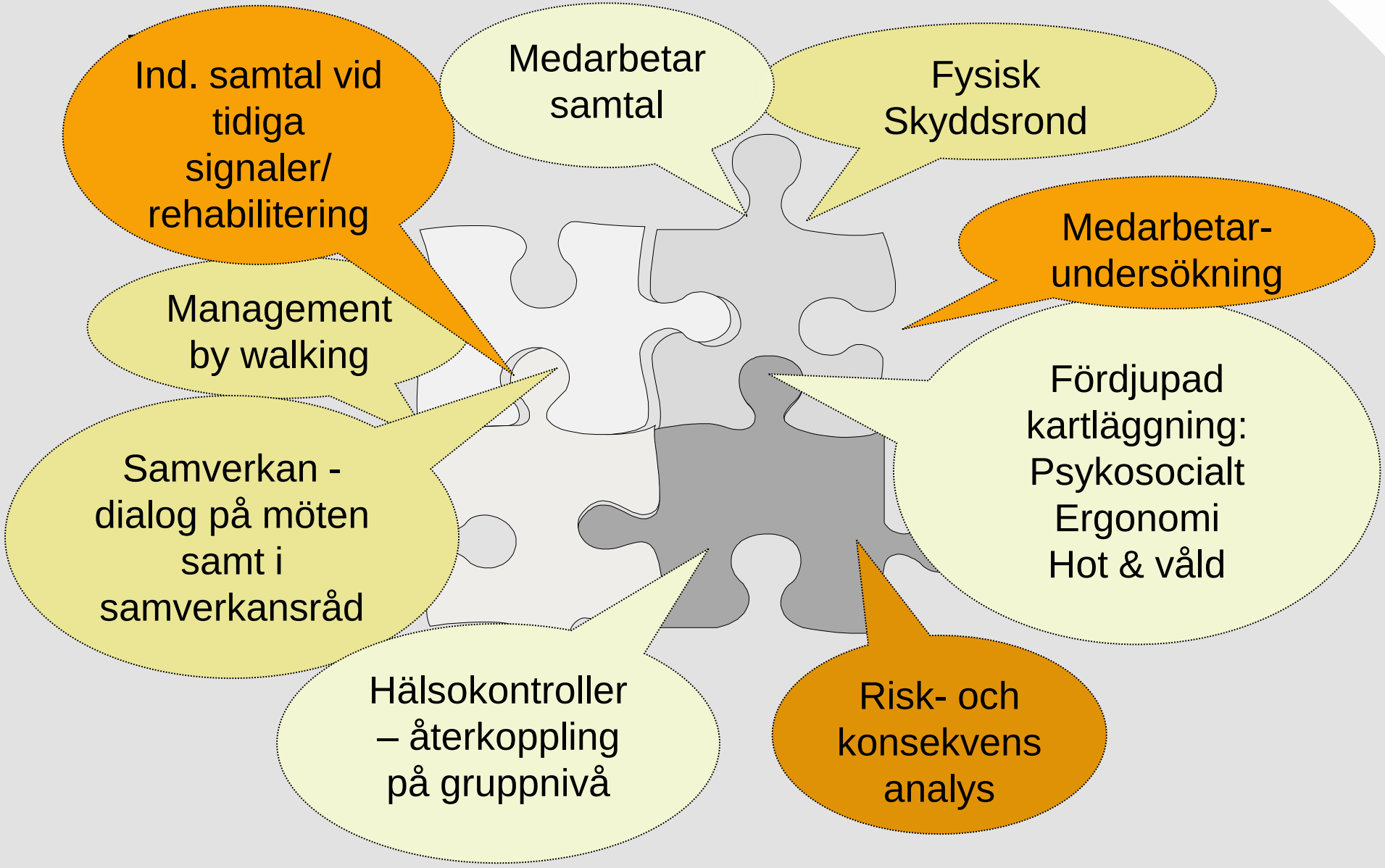
– AG ska fördela **arbetsmiljöuppgifterna** på ett **lämpligt** antal chefer

– De ska vara tillräckligt många och ha de **befogenheter**, **resurser**, **kunskaper** och **kompetens** som behövs

– **Returnering**

Undersökning § 8

Riskbedömning inför förändringar i verksamheten, 8 § SAM

*När **ändringar i verksamheten** planeras, skall arbetsgivaren **bedöma** om ändringarna medför **risker för ohälsa eller olycksfall** som kan behöva åtgärdas. Riskbedömningen skall dokumenteras **skriftligt***

Systematiskt arbetsmiljöarbete – riskbedömning § 8 och handlingsplan § 10

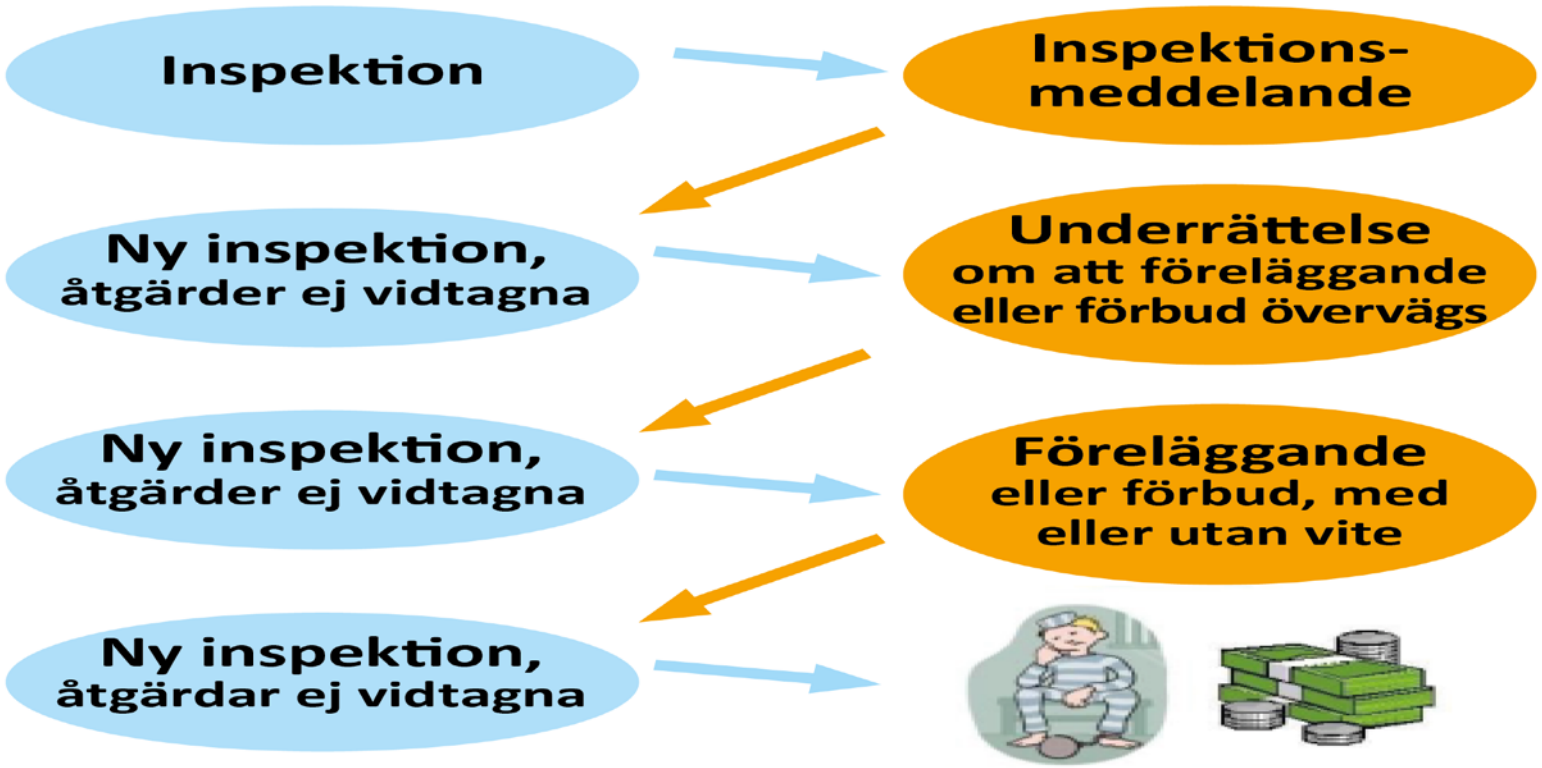
RISKER	BEDÖMNING		ÅTGÄRDER			
	ALLVARLIG	INTE ALLVARLIG		ANSVARIG	KLART NÄR	KONTROLL. DATUM
Stress Hög arbetsbelasning	X		Prioritering av arbetsuppgifter	chef Karin	25/4	
fel arbetsställning datorarbete	X		Inköp höj- o sänkara bord	vaktm. Ove	1/6	
Stökigt personalkök		X	Införa städ-rutiner	Åsa	1/4	
Saknas ögondusch i städskåp	X		inköp av ögondusch	Vaktm. Ove	1/4	

Källa: Arbetsmiljöverket

Årlig uppföljning § 11

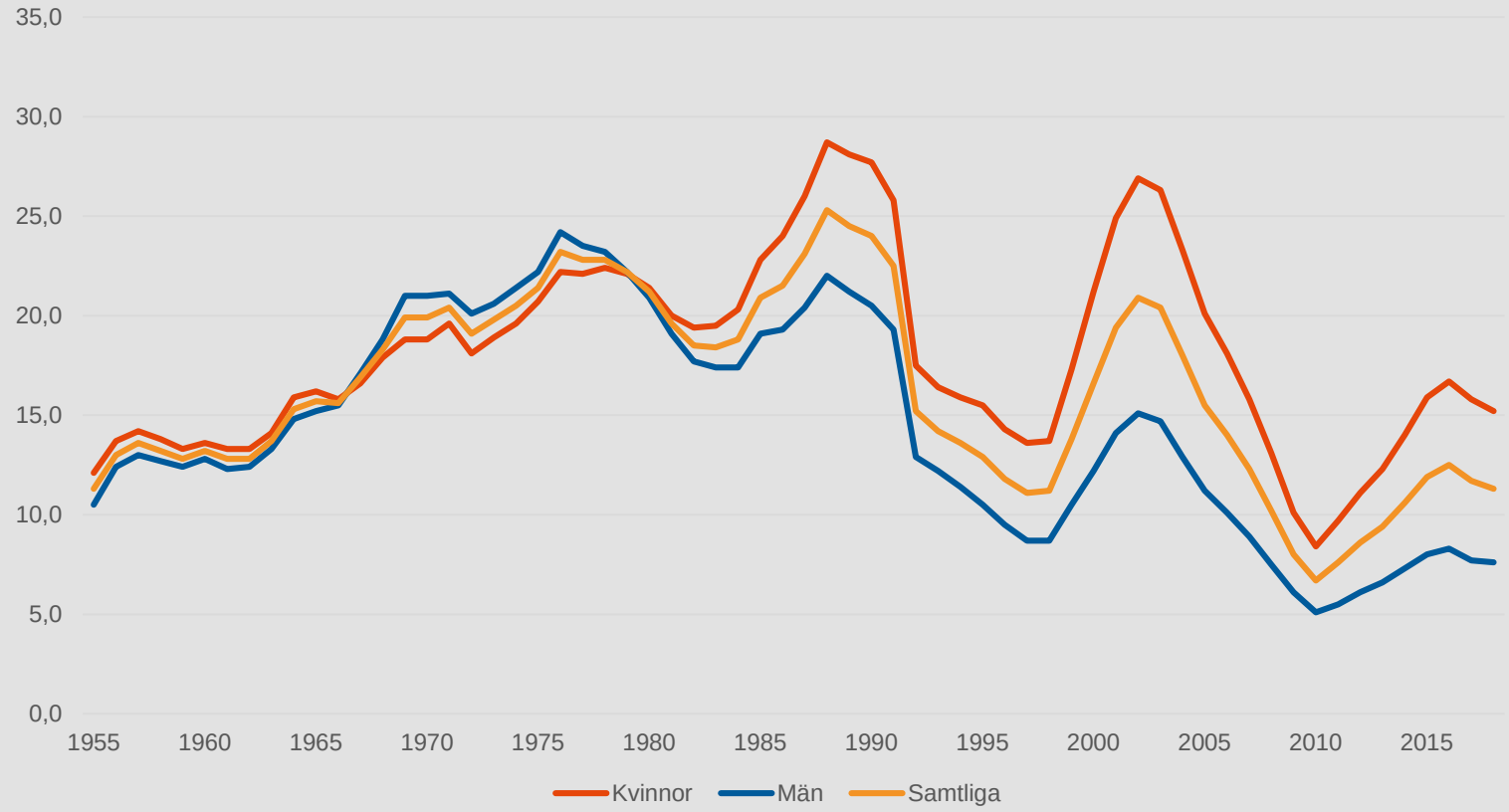
- Arbetsgivaren ska varje år göra en uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet
- Om det inte fungerat bra ska det förbättras
- Uppföljningen ska dokumenteras skriftligt om det finns minst tio arbetstagare i verksamheten

Ärendes gång vid inspektion från Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöansvar	Straffansvar
Förebyggande syfte	Sanktionerande syfte
AML	AML och BrB
Ligger på juridisk person (undantagsvis fysisk person)	Riktat mot fysisk person/företagsbot
Kan ej flyttas	Kan hamna på olika personer
AG fördelar uppgifter	Domstol beslutar
Fördelas i förväg	Straff bestäms efter olycka
Lätt att tydliggöra	Ofta komplicerat att fastställa

Sjuktal för kvinnor och män, 1955-2018

Källa: Försäkringskassan

Strategisk uppdelning av arbetsmiljöarbetet

1. Främjande
2. Förebyggande
3. Rehabiliterande

Friskfaktorer

Källor: Abrahamsson red. Friskfaktorer, Prevent (2003) samt
Antonovsky, Hälsans mysterium Natur och Kultur (1991)

Arbetsmiljöverkets strategi för tillsyn i kommuner och regioner 2019-2020

– 2019 Politikerinformation vår/höst
– 290 kommuner och 20 regioner – alla ska få information
– Syftet med informationen är att medvetengöra politikers ansvar i det systematiska arbetsmiljöarbetet
– Politikerna är yttersta arbetsgivarrepresentanter
– 2020 Inspektioner med inriktning på att de förtroendevalda följer upp det systematiska arbetsmiljöarbetet

Länkar

– Skrift: Så klarar du arbetsmiljöansvaret:

– https://webbutik.skl.se/sv/artiklar/sa-klarar-du-arbetsmiljoansvaret.html

– Utbildningspaket för förtroendevalda om arbetsmiljö:

– https://skl.se/arbetsgivarekollektivavtal/fortroendevaldasarbetsgivaransvar/arbetsmiljo/utbildningspaketfortroendevalda.10743.html

– Webbkonferens 17 maj: https://skl.se/tjanster/kurserochkonferenser/dokumentation/alldokumentation/dokumentationarbetsmiljoverketsinformationochtillsyn20192020.26924.html